

Alling-Å-bro-parken

Merværdiskabende klimasikring som
kombinerer højt vandssikring med byliv
ved Lunden i Allingåbro

Skitseforslag til fondsansøgning, 2022

Vision:

Merværdiskabende klimasikring som kombinerer højt vandssikring med byliv og fællesskab.

Allingåbro har ikke en klassisk bymidte med et samlende torv, gråt og statisk, men det gør slet ikke spor. For i fremtiden har *Alling-å-bro* et levende og oplevelsesrigt "naturbyrum" som skaber ramme om landsbyens fællesskaber og byliv.

Allingåbro er en landsby ved Alling å. Vandet og naturen er en del af byens *raison d'être*. Nærværende projekt vil styrke oplevelsen af naturen som en del af Allingåbros identitet. Gennem projektet skabes opmærksomhed på byens arnested, vadestedet over allingåen, hvor ålandskabet trækkes helt tæt på byen. Å-bro-parken tilbyder en "brugbar" natur i den ny bypark som byder sig til, som rum for byens og beboernes udeliv, aktiviteter og arrangementer. Borgere og besøgende vil i Allingåbro opleve den nuværende grønne Lund omkring Alling å som et forbedret sted for fællesskaberne i et sammensurium af vand- og naturoplevelser og byfunktioner i den ny Alling-å-bro-park.

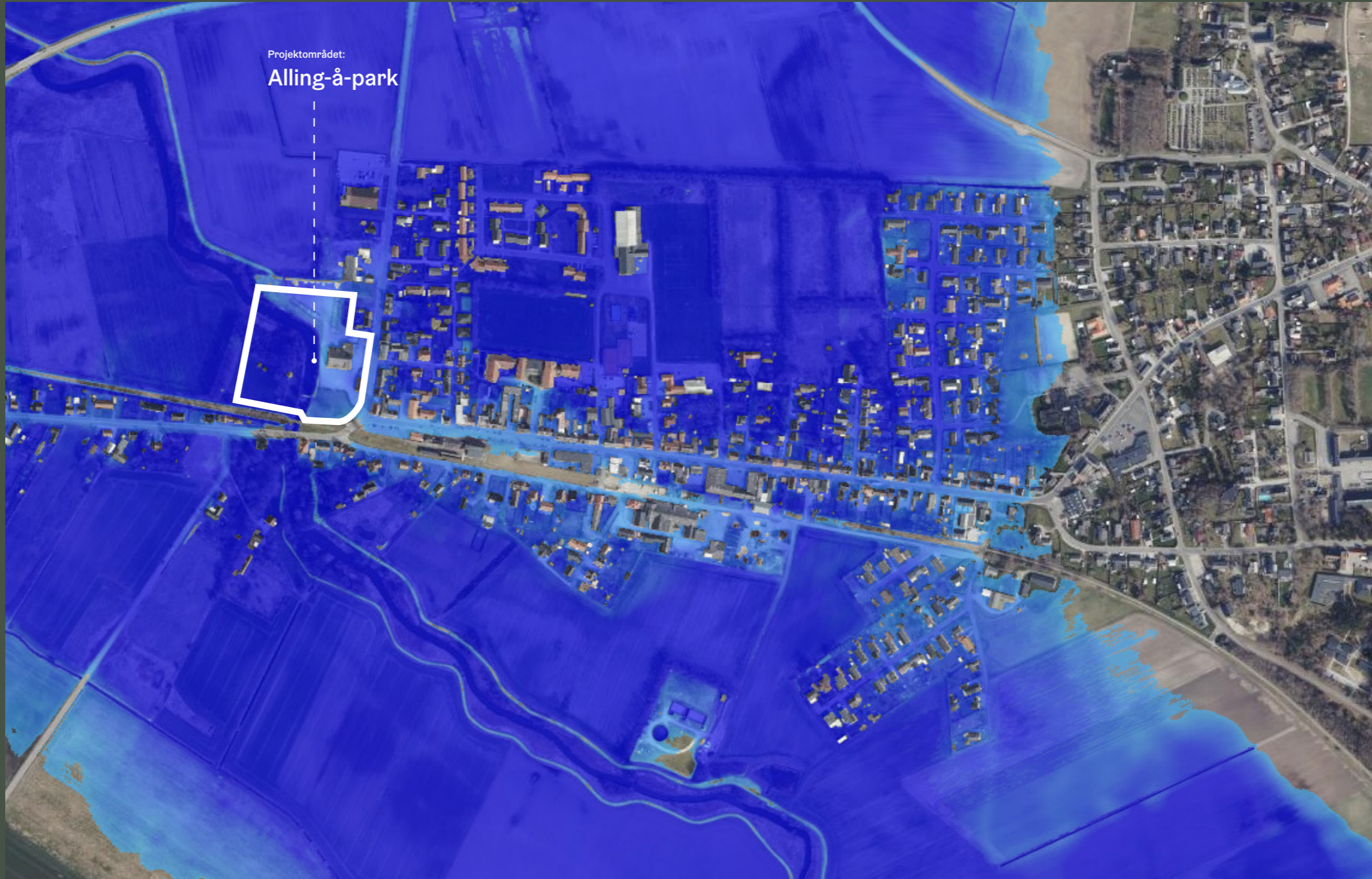
Indhold

- 1 Baggrund**
 - oversvømmelsesrisiko
 - lokalt drive og "Liv til Åen"
- 2 Alling-å-bro**
 - placering og - historisk udvikling
 - projektområdet i dag
- 3 Koncept og projekt**
 - Koncept og situationsplan
 - Hovedgreb og tiltag
 - Planudsnit
 - Boligudviklingsområde i nord
- 4 Fremdrift**
 - Anlægsoverslag
 - Proces

Udarbejdet af
LYTT Architecture
for Norddjurs Kommune
2022

LYTT Urban & Landscape
Architecture

 norddjurs
kommune

Bluespotkort over oversvømmelsesudstrækning ved vandstand i kote 2

Baggrund for projektet / Oversvømmelsesrisiko

Randers og omegn blev 23. og 24. oktober 1921 udsat for et voldsomt uvejr med efterfølgende oversvømmelse. Natten mellem lørdag og søndag havde det stormet ganske forfærdeligt, og i løbet af natten drejede vinden om i nordøst. Da det efterhånden blæste op til orkanstyrke blev vandet i Kattegat presset ind mod Randers og Mariager fjorde. Ind gennem Randers Fjord stod vandet højt op på engene på begge sider af fjordens normale løb, og langs fjorden blev der berettet om voldsomme ødelæggelser. I Allingåbro stod hele det lave stykke land fra byen og til Ørsted under vand, og ved et par enkelte lavtliggende huse nåede vandet helt op til tagskægget. I hele området omkring Allingåbro omkom både får, høns, svin og kreaturer ved oversvømmelsen. I selve Allingåbro stod vandet op i en del huse, og i en del af byen måtte man sejle gennem gaderne. Langs fjorden brød vandet gennem dæmningerne, der var alt for lave til at klare de indstrømmende vandmasser.

Sådan beskriver Museum Østjylland stormflodskatastrofen i Randers. Der er gået 100 år siden åen på så dramatisk vis løb over sine bredder, men beskyttelsen af byen er ikke øget væsentligt siden da. Trusselsbilledet i forhold til høje vandstande er fortsat alvorligt og store dele af Allingåbro er i risiko for oversvømmelse ved stormfloder nu og i fremtiden. Af denne grund er der politisk afsat penge af til at klimasikre dele af Allingåbro omkring Lunden.

Projektområdet har en vigtig placering ift. vådområdeprojektet imellem Allingåbro og Gl. Estrup mod sydøst og Naturpark Randers Fjord mod nordvest. Projektområdet ligger endvidere meget centralt ift.

ankomsten til byen fra nord og vest men også centralt ift. oversvømmelsesrisiko. Allingåbro er omfattet af risikostyringsområde Randers Fjord, udpeget ved EU's oversvømmelsesdirektiv.

Randers Kommune og Norddjurs Kommune har udarbejdet en fælles strategi, som er indarbejdet i nyeste risikostyringsplan for Randers Fjord. Allingåbro er i høj grad påvirket af havvand, både ift. nutidens stormfloder og fremtidens permanente havvandsstigninger.

Pumpelaget opstrøms Allingåbro forventes at blive konverteret til vådområde, hvorfor Alling Å's afstrømning i spidsbelastninger bremses i vådområdet og derfor i fremtiden ikke forventes at medføre udfordringer ifm. stormflod fra Kattegat og fjorden.

Norddjurs Kommune erhvervede sig i 2021 Rougsøvej 33, med baggrund i at undersøge muligheder for at sikre Allingåbro mod oversvømmelse fra de lave områder ind i byen, og som samtidig kan øge den rekreative værdi.

Nærværende projektet etablerer en sikring i kote 2 og kobles på de eksisterende diger i og omkring Allingåbro.

...I hele området omkring Allingåbro omkom både får, høns, svin og kreaturer ved oversvømmelsen. I selve Allingåbro stod vandet op i en del huse, og i en del af byen måtte man sejle gennem gaderne.

Baggrund for projektet / Lokalt drive og en drøm om "Liv til Åen"

I foråret 2022 igangsatte Norddjurs kommune en samskabelsesproces med henblik på at udarbejdes en oversigt over mulige aktiviteter for projektområdets fremtidige anvendelse.

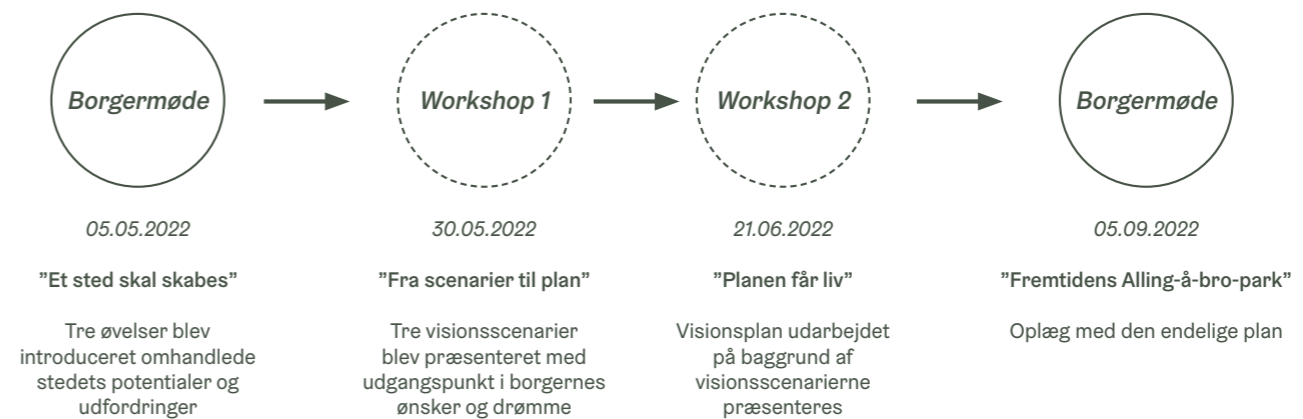
Allingåbro er en landsby med et stort lokalt sammenhold og engagement til at få tingene til at lykkes. Der er mange aktive lokale foreninger der er med til at fremme nye initiativer og holde gamle traditioner i live.

Omkring Alling Å i Allingåbro, ejer borgerforeningen en stor del af området, og med repræsentanter fra bl.a. Aktiv Allingåbro, Lystfiskerforeningen, Allingåbro borgerforening, Djursland for fuld damp, Allingåbro Hotel, Det kreative hus og Kyst- og Fjordcentret har de samlet en borgergruppe.

Borgergruppen har forud for kommunens opkøb af Rougsøvej 33, arbejdet med et projekt de kalder "Liv til Åen", som i første omgang omhandler borgerforeningens grønne arealer ved åen. Efter Norddjurs Kommune har opkøbt Rougsøvej 33, er borgerforeningen interesseret i at inddrage ejendommen i det videre arbejde med udviklingen af området, da det ligger i direkte forbindelse med borgerforeningens arealer. Gruppen har bl.a. arbejdet med en række gode idéer for hvordan arealet kan udvikles med fokus på natur- og friluftsoplevelser, undervisning, sammenhæng til nærtliggende naturområde mv.

Borgergruppen har høje ambitioner for byens fremtidige udvikling og i samskabelsesprocessen omkring

nærværende "Alling-Å-bro-parken" har der været en stor lokal forankret deltagelse, interesse og opbakning.

2

Allingåbro

Placering og udvikling

Landsbyen ved vadestedet på det gamle marine forland

- En langstrakt by uden klassiske torve og byrum

Allingåbro er en landsby på Djursland med ca. 2000 indbyggere placeret ved Alling Å 1½ km fra dens udløb i Grund Fjord, en lavvandet sidegren til Randers Fjord. Åens nedre løb var en del af det sund, der i stenalderen gennemskar Djursland fra Grund Fjord via Kolindsund til Grenaa. Allingåbro by ligger på hævet havbund fra Littorinahavet ved Alling Å og umiddelbart øst for den delvis tørlagte Grund Fjord. Åen, der har givet navn til byen, passerer gennem det marine forland, der er dannet siden stenalderen for ca. 8.000 år siden. Byen er anlagt ved et af få vadesteder over åen. Over tid voksede Allingåbro mod øst og hænger nu sammen med det tidligere Vejlbj. Byen har et par supermarkeder, en servicestation, bager og en slagter samt en kiosk, idrætsfaciliteter, skole, ungdomsklub, skaterhal og foreningsliv med håndbold, fodbold, spejderliv og alt fra fitness til skydning og golf.

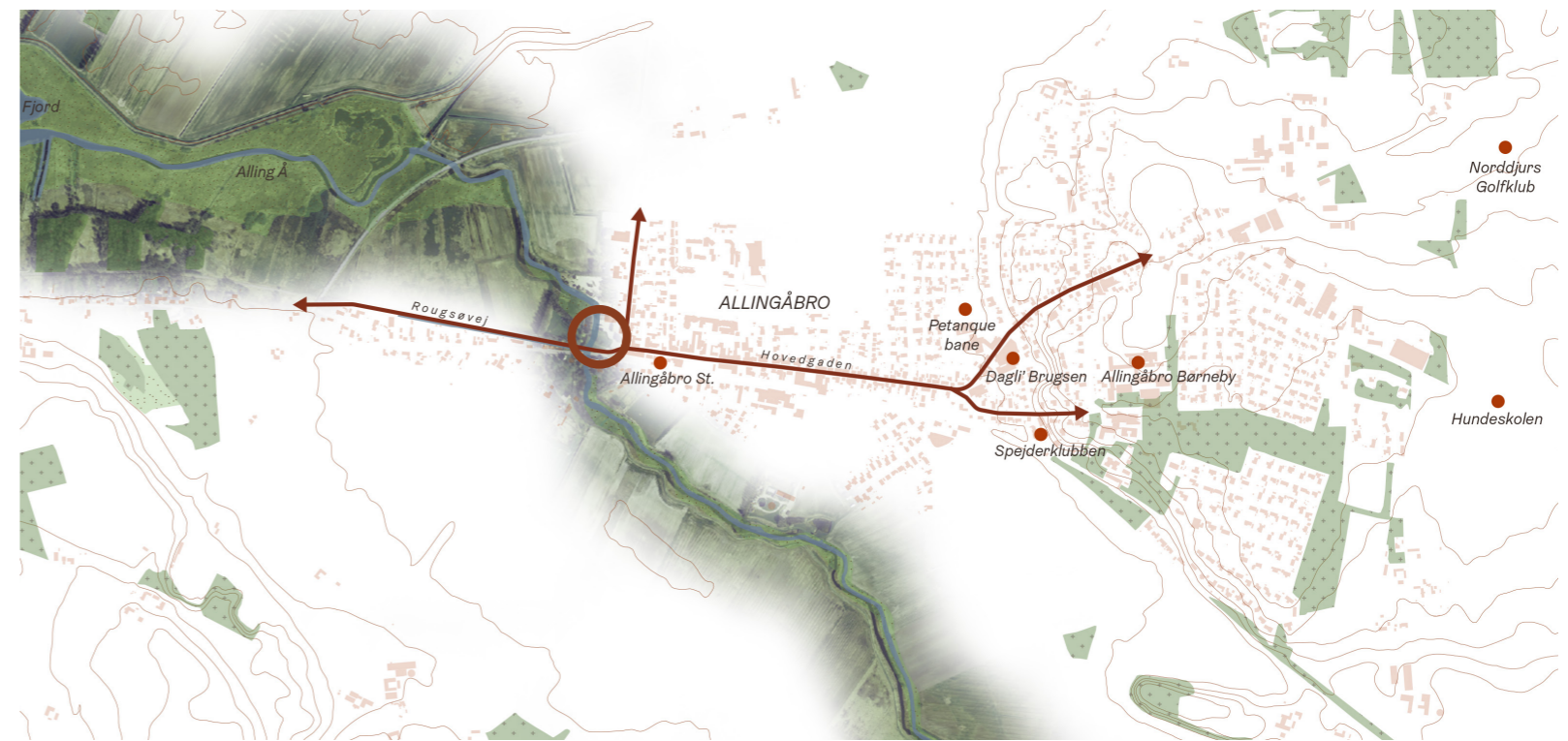
I den vestlige ende af Allingåbro findes Den gamle Station som huser foreningen Djursland for fuld Damp der udlejer skinncykler så man fra Allingåbro kan cykle på den gamle banestrækning. Der udlejes også kanoer og man kan fra Allingåbro starte, slutte eller gøre stop på kano-ture, idet der i Allingåbro er sheltere, overnatningsmulighed på byens hotel og man kan fortsætte ud i Grund Fjord og Randers Fjord. Allingåen er perfekt til kano, kajak og lystfiskeri og Allingåbro er et besøgt udgangspunkt for ture på vandet.

Ud over at ligge naturskønt med Gl. Estrup og Det Grønne Museum som nærmeste nabo mod syd, og gode badestrande mod nord ved Fjellerup Strand, ligger Randers blot en køretur mod vest og Løvenholm-skovene mod sydøst. Man når Aarhus lufthavn eller Aarhus N på ca.30min.

Indtil 1850'erne var der over Alling Å et enkelt vadested, som bønderne fra Rougsø Herred kunne passere for at komme til Randers. 1 km mod nord var der et andet vadested over Hejbæk. I 1850'erne blev der bygget stenbroer over begge vadesteder og anlagt landevej gennem det sumpede terræn mellem dem. Dermed så de købmænd fra Randers, der sejlede på fjorden med kåg, en mulighed for at handle med Rougsø-bønderne ved broen i indløbet til Alling Å. De anlagde nogle staklader på stedet, som i folkemunde kom til at hedde "Pakhusene". Der blev bygget nogle få huse, og i 1875 var man i gang med at opføre en gæstgivergård, det senere hotel.

I 1875 beskrives forholdene således: "Ved Alling-Aa er anlagt 2 Handelsetablisser, tilhørende Købmænd i Randers, med betydelig Omsætning af Landprodukter, Trælast og almindelige Købmandsvarer; Bolværk ved Aaen og Vandforbindelse ad Aaen med Randers Fjord med fladbundede Kaage." Hvis man skulle rejse mellem Randers og Rougsø Herred, var der før jernbanens tid to muligheder: den daglige postvogn mellem Randers og Ørsted eller dampskibet "Broge", der på vejen mellem København og Randers lagde til ved Voer.

I dag opleves byen ikke sammenkoblet med åen og det store landskab, der ligger et stort potentiale i at bringe by og landskab tættere sammen, særligt ved Lunden hvor Alling Å møder byen. Samtidig har byen ikke nogen klassisk centrum, bymidte eller torv "hvor man mødes", idet byen er vokset fra sit udgangspunkt og mod øst. Med nærverende projekt vil der blive skabt et nyt naturligt samlingssted for byen.

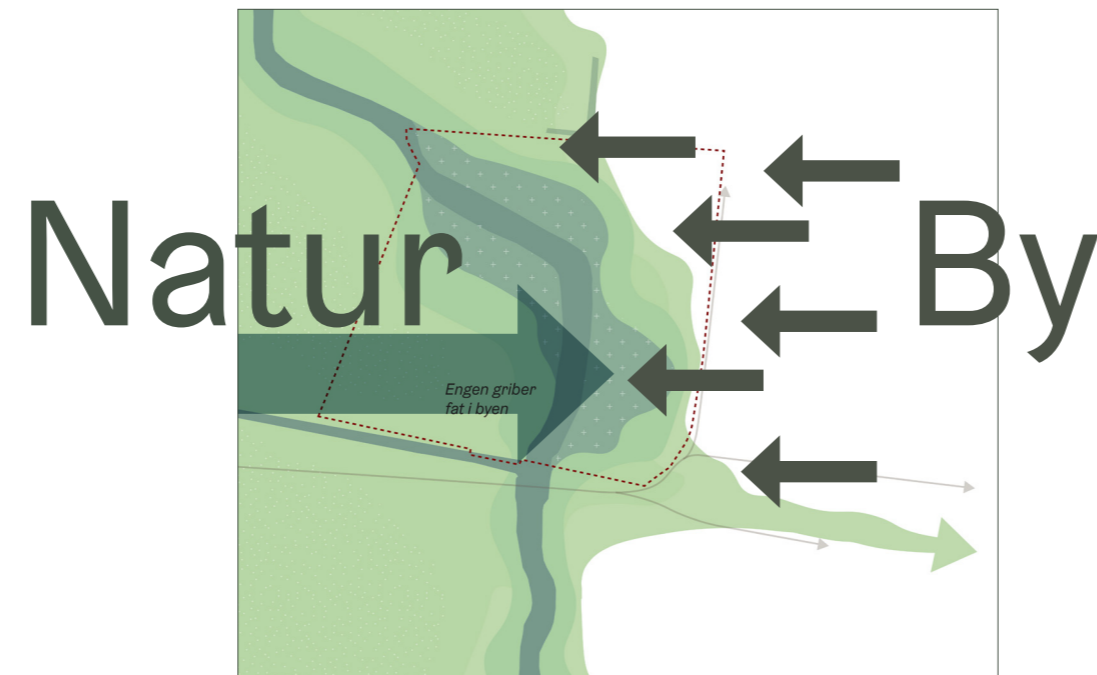
Projektområdet i dag

3

Koncept og projekt

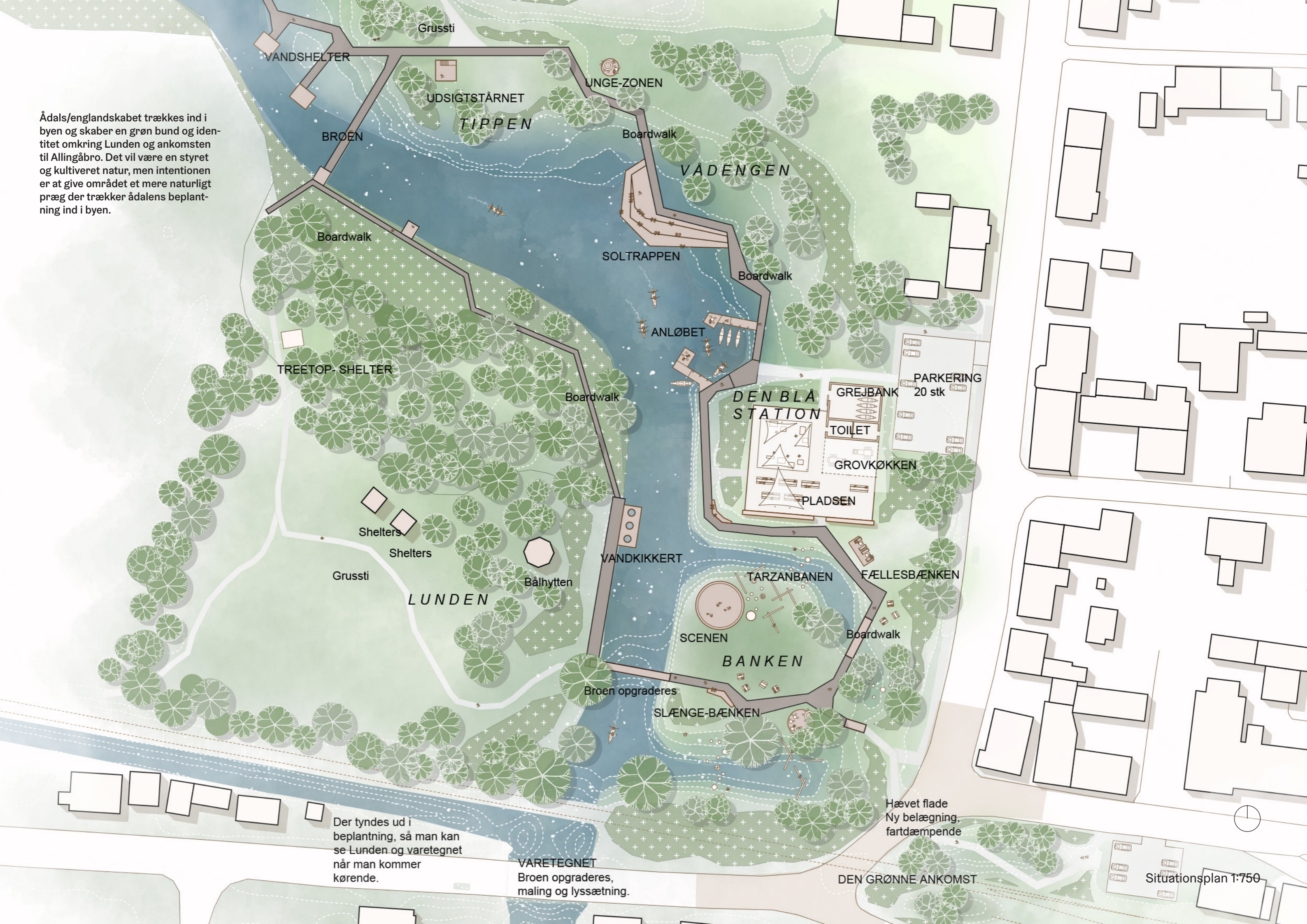
Koncept og situationsplan
Et *naturbyrum* til byens fællesskaber

Åens natur føres
helt ind til byen....

...og skaber en frodig grøn ramme
om nye rum for fællesskaber i
naturen!

Ådals/englandskabet trækkes ind i byen og skaber en grøn bund og identitet omkring Lunden og ankomsten til Allingåbro. Det vil være en styret og kultiveret natur, men intentionen er at give området et mere naturligt præg der trækker ådalens beplantning ind i byen.

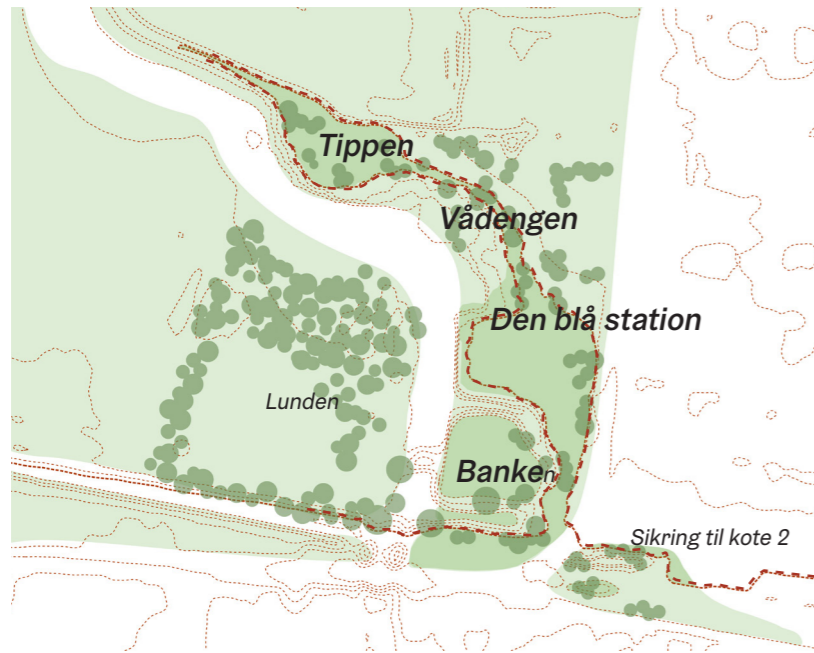
Der tyndes ud i beplantning, så man kan se Lunden og varetegn når man kommer kørende.

VARETEGNET
Broen opgraderes, maling og lysætning.

Hævet flade
Ny belægning, fartdæmpende

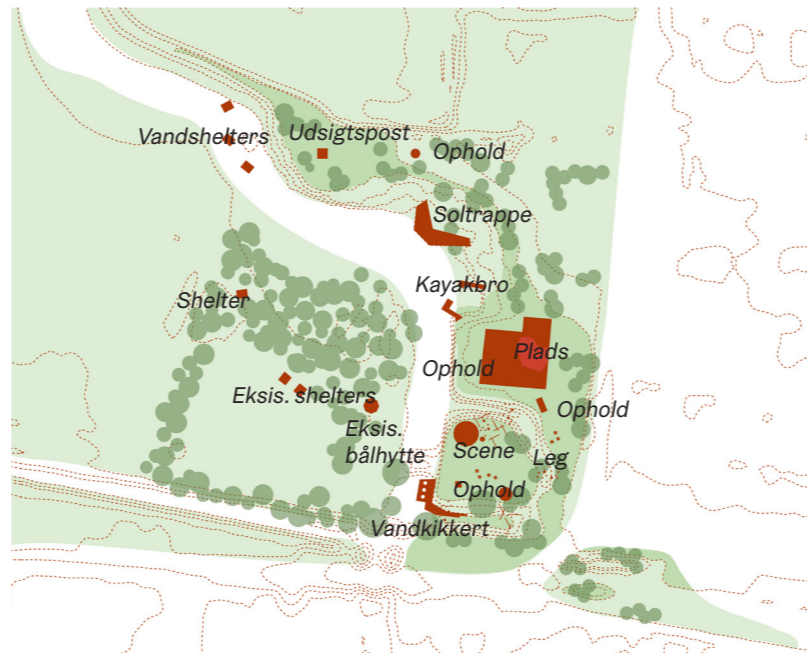
Hovedgreb - fysiske tiltag

Terrænet og landskabet
Fire nye karakterfulde naturrum

Terræn og beplantning

Fællesskaberne
En perlerække af oplevelsesrige steder

Aktivitetssteder

Loopet
En sammenbindende oplevelsessti

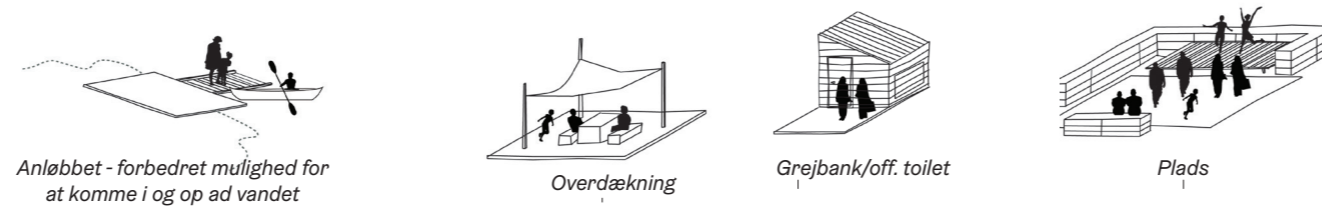
Boardwalk/sti

Allingåbro har ikke en klassisk bymidte med et samlende torv, men det gør slet ikke spor.
For i fremtiden har *Alling-å-bro* et levende og oplevelsesrigt "naturbyrum"
som skaber ramme om landsbyens fællesskaber og byliv.

Den Blå Station

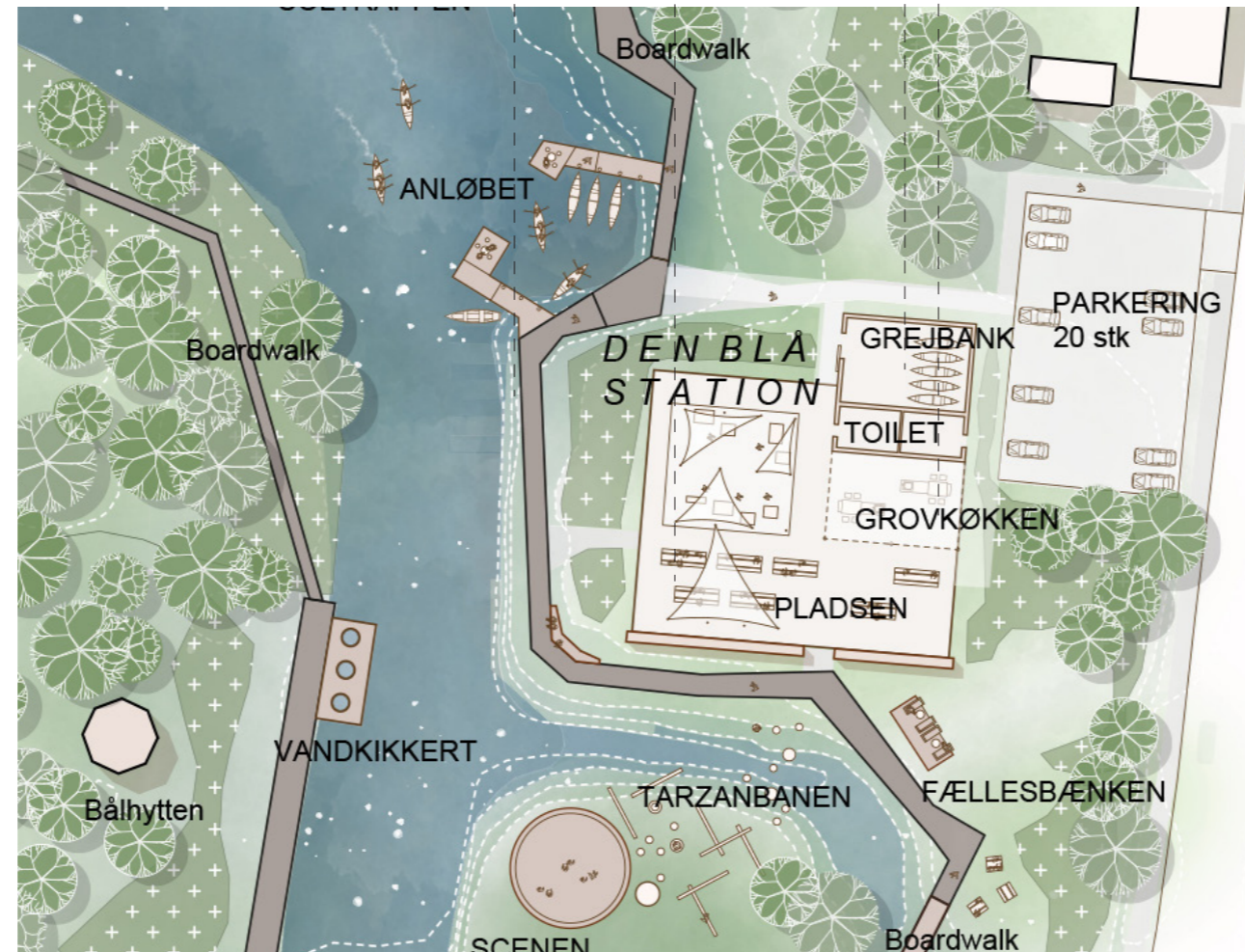
- en 'vandklub' for hele byen

Den Blå Station er Allingåbros blå pendant med en blå stationsplads, der giver en forsmag på naturen. Her kan fundamentet og dele af den eksisterende bebyggelse bevares og omdannes til særlige byrum med historisk identitet til særlige events. Den ombyggede plads bliver et særligt vartegn for byen, hvor brugerne indretter rummet efter behov, fx. Djursland for fuld damp, spejderne, ungdomsklubben eller andre. Det er tiltænkt, at foreninger og borgere bruger byrummet og tænker det ind i deres aktiviteter. Vaskeplads (MTB klub, cykler, kajaker), grejbank og grovkøkken kan integreres i den blå station.

Anløbet styrker Allingåbro som det foretrukne sted for kajaksejls på Allingå. Der skabes en tryk "kaj" hvor man kan have en mindre gruppe kanoer i vandet, samles inden man sejler afsted og hvor det er nemt og sikkert for familier og grupper at komme i og op ad vandet.

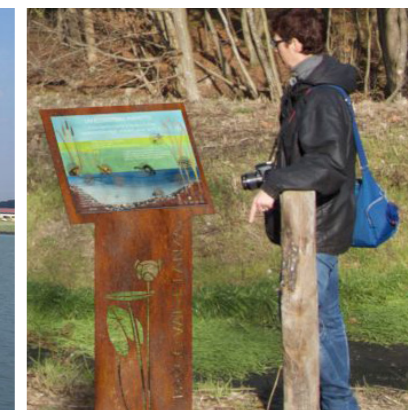
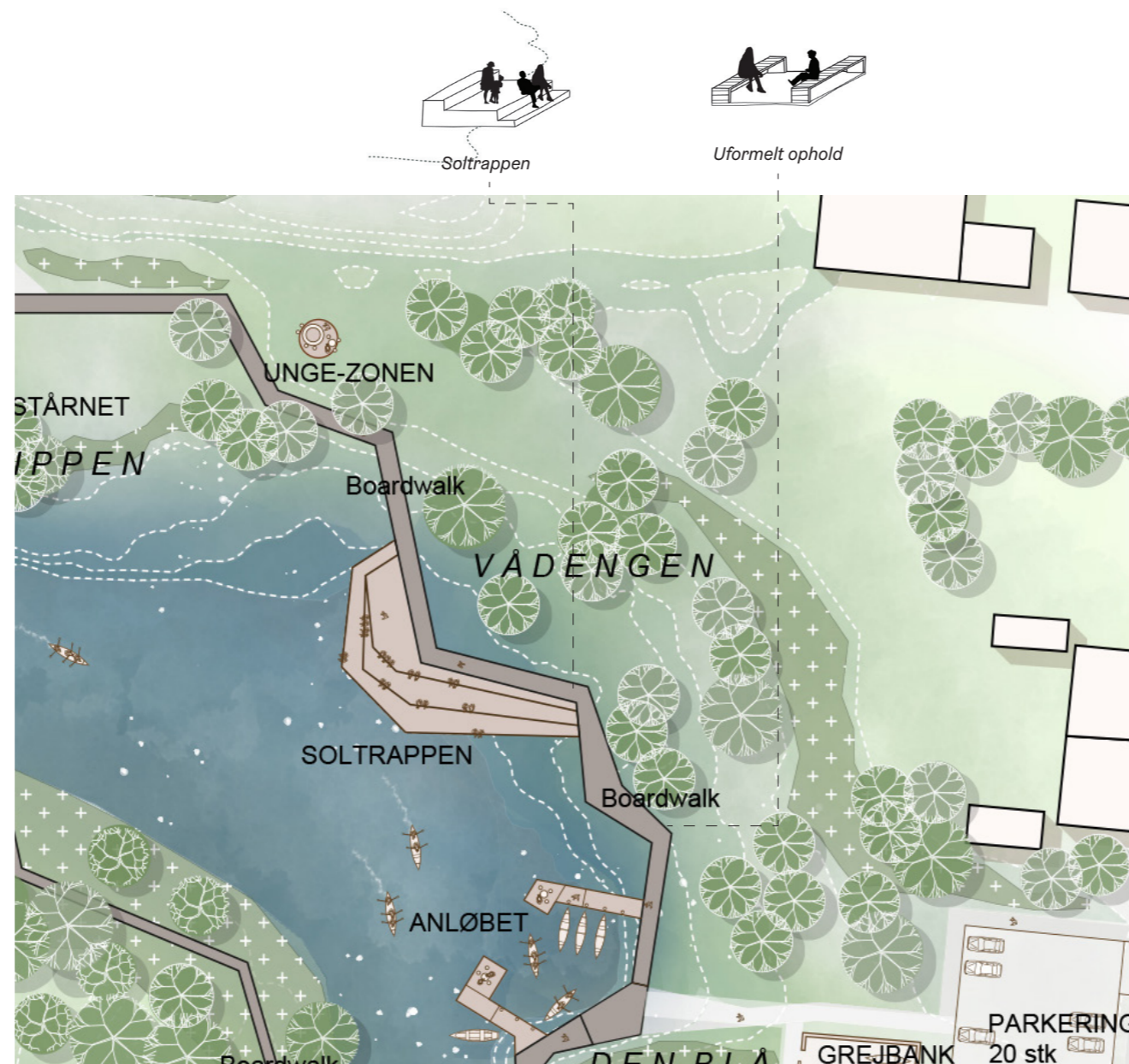
Fællesskabselementerne i Den Blå Station kan indbyde til formidling, plads til kulturbegivenheder, udstillinger, nærhed til vand, vandsport samt ophold.

Vådengen

- Et krible-krable-å-laboratorie

Vådengeneren hyldest til den karakterfulde natur, som omringer Allingåbro og bringer åen helt tæt på byens borgere. Fællesskabselementerne i Vådengen kan indbyde til læring, små uformelle opholdsrum med plads til møder mellem alle og små ophold langs loop'et.

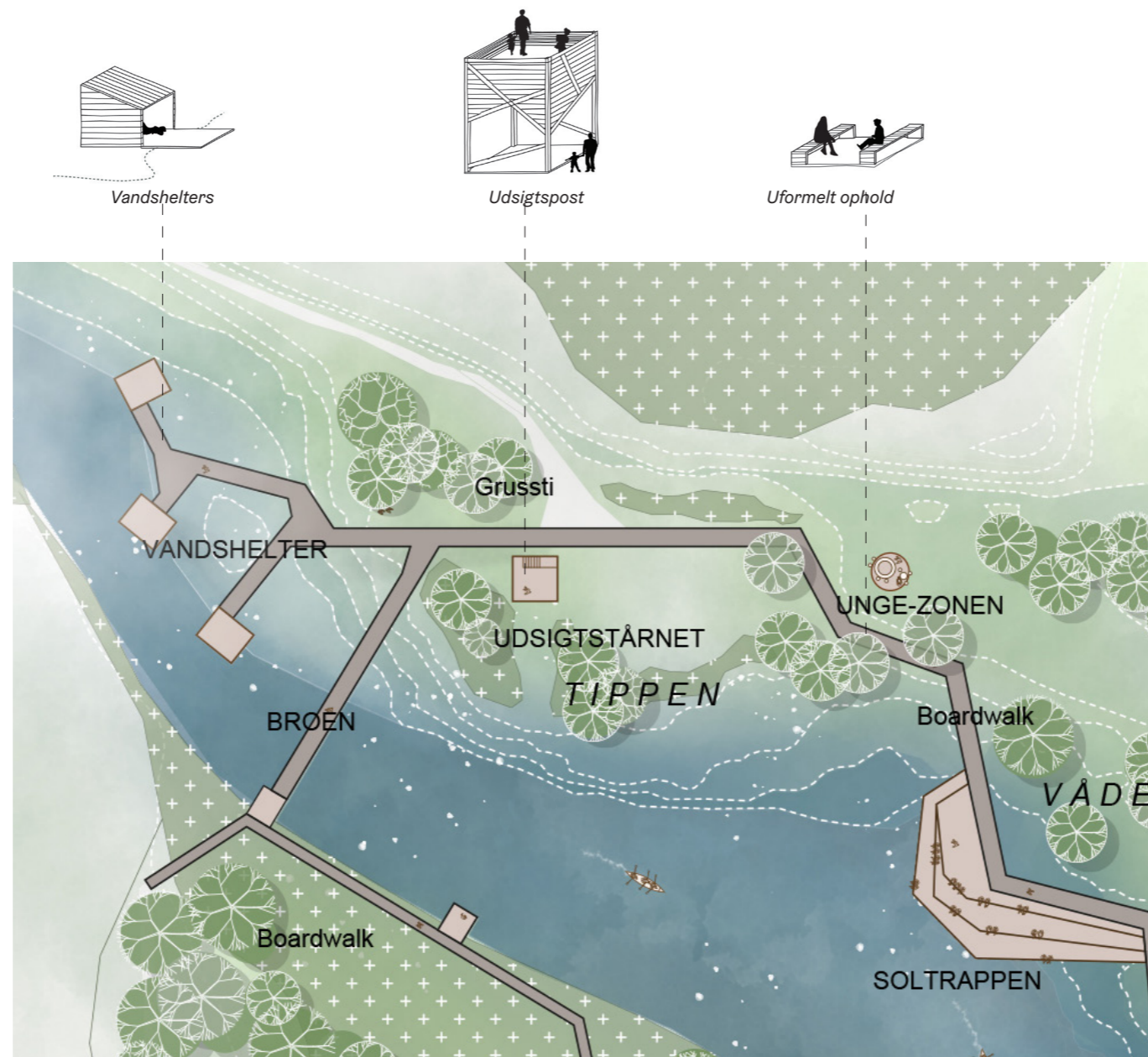
Tippen

vores vildsomme hemmelighed

Tippen er Alling-å-bro-parkens højdepunkt der sikrer udkig over byen og naturen. En visuel forbindelse skabes med en udsigtspost, og vil være et naturligt mødested for børnefamilier, unge, skoler og børnehaver med plads til læring om naturen. Stedet kan aktiveres med særlig belysning om aftenen. Udsigtsposten kan enten skabes som tårn, platform eller lignende.

I det yderste af Alling-å-bro-parken skabes der ro og plads til overnatning i tæt tilknytning til naturen med shelters placeret ude i vandet, og fungerer som mødested for alle aldre med plads til fordybelse og læring

Fællesskabselementerne i Tippen kan indbyde til fordybelse, naturoplevelser, læring, nærhed til vand samt større mødesteder for daginstitutioner, skoler og unge.

Banken

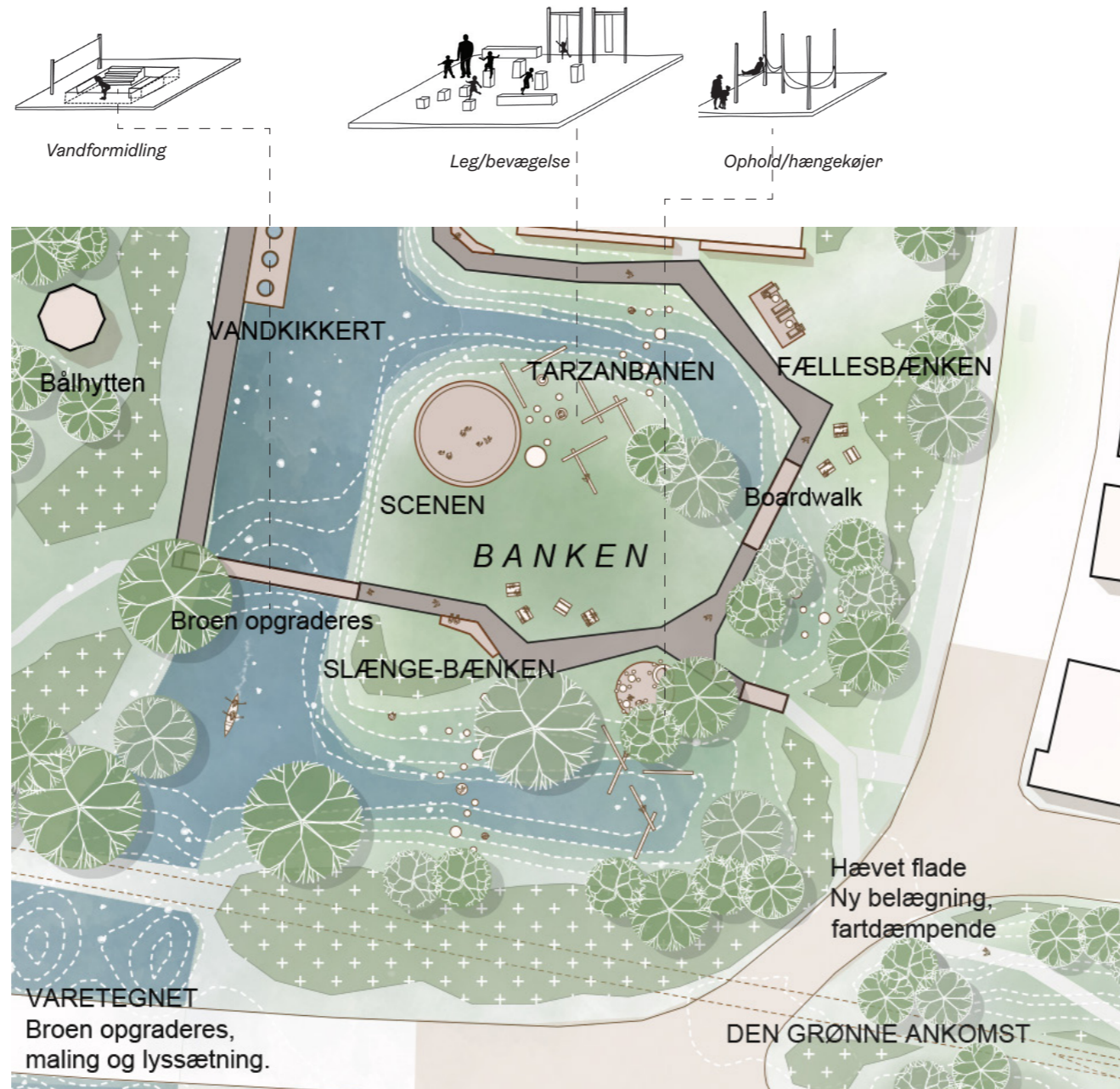
- vores grønne fælled

Banken er byens naturlige forsamlingspunkt, som markerer krydset mellem by og natur. Her skaber det grønne rum plads til forsamling, bevægelse og leg i en fælles å-legeplads. I forlængelse heraf skabes et åbent rum med plads til en grøn scene og til opsætning af skærm, scene mv. til gavn for alle byens borgere.

Her synliggøres klimasikringen i terrænet, der forandres ved høje vandstande. Legeelementer i terrænet giver plads til de store bevægelser og aktivering af kropsmotorik for alle aldre.

Her er særligt fokus på læringselementet ved at skabe formidling og viden om livet i vandet, både gennem en særlig vandkikkert i form af et opholdssted med kig under vandet samt informationstavler om klimaændringerne og deres betydning for Alling Å.

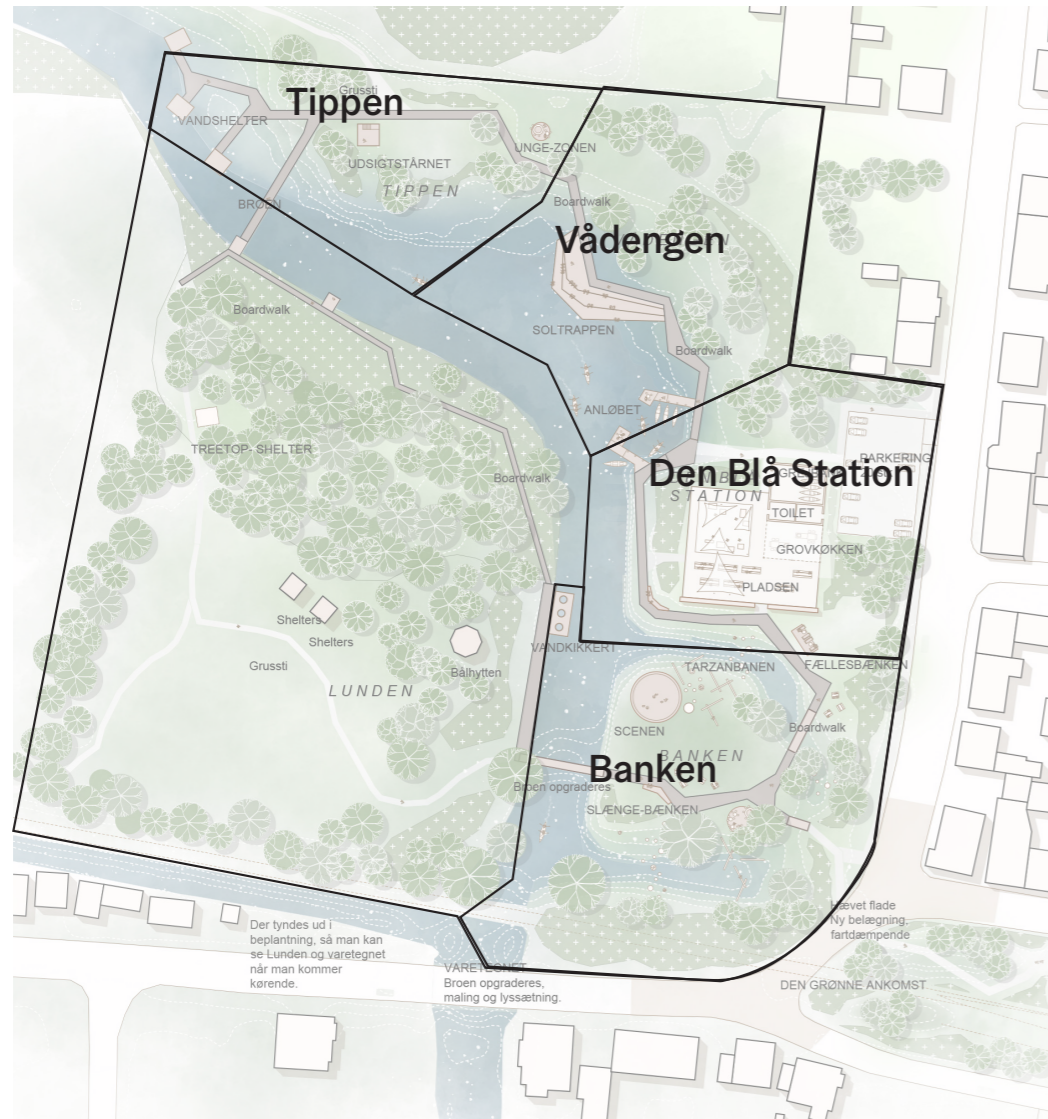
Fællesskabselementerne i Banken kan indbyde til forsamling, leg, bevægelse samt ophold, med og uden overdækning.

4

Fremdrift

Anlægsoverslag

Anlægsomkostninger anslås til ca. 27,6mio ekskl. moms

Driftsomkostninger anslås af Norddjurs Kommune til samlet 150.000kr/årligt

- Toilet, rengøring: 15.000
- Boardwalk, formidlings- og flydebroer, trapper: 25.000
- Shelters, udkigstårn, legeplads: 25.000
- Bordebænkesæt, bænke, slængemøbler og øvrigt inventar: 20.000
- Grusstier, grusparkering: 20.000
- Grøn drift – græsslåning, træer mv.: 25.000
- Øvrige udgifter såsom renhold (affald, brænding og fejning), forbrugsudgifter til strøm og vand: 20.000

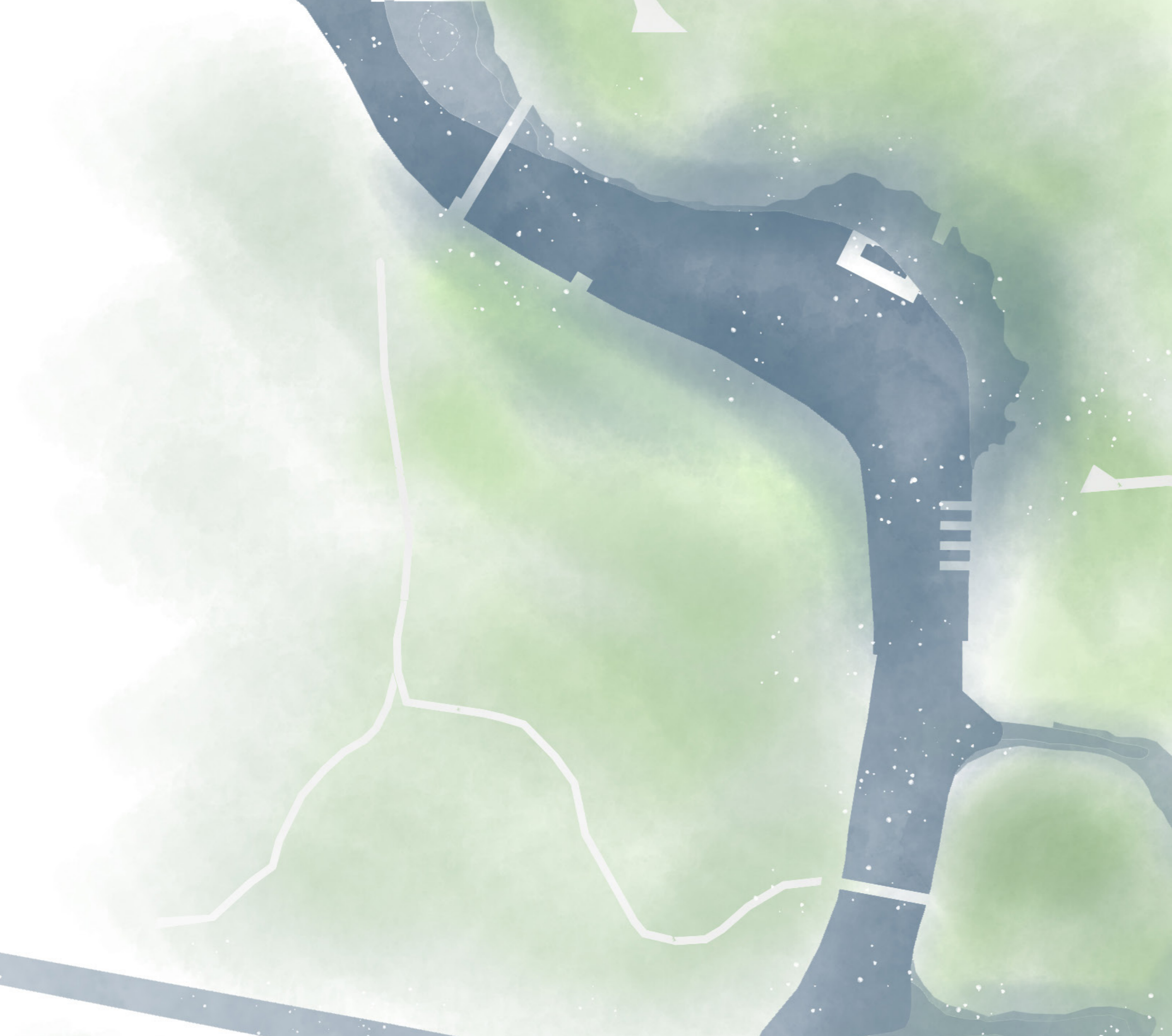
Allingaebro bymidte - anlægsoverslag						03.11.2022	
Område	Materiale	Antal	Enhed	Enhedspris	Sum		
Forberedende arbejder	Byggeplads, 10-15% af anlægsomkostningerne		1 sum	2.000.000	2.000.000		
	Rydningsarbejder, eksist. bygninger		1 sum	1.000.000	1.000.000		
	Rydning og udtyndning beplantning		1 sum	200.000	200.000		
	Byggeplads i alt				3.200.000		
Jordarbejder	Bentonit lermembran	Membran	1000 m2	300	300.000		
	Terrænregulering incl. tilførsel af jord	Råjord og muld	6500 m3	150	975.000		
Jordarbejder i alt					1.275.000		
Beplantning	Større træer m. klump incl. opbinding		15 stk	4.000	60.000		
	Mindre træer, barrods		65 stk	500	32.500		
	Pleje indtil aflevering, træer		1 sum	20.000	20.000		
	Pleje indtil 1-års gennemgang, træer		1 sum	20.000	20.000		
Beplantning i alt					132.500		
Banken	Boardwalk	Træ	183 m2	8.000	1.464.000		
	Opgradering af eksisterende jernbanebro	Basis effektbelysning + maling	35 m2	1	100.000		
	Belysningskunstværk på eksisterende jernbanebro	Kunstværk	1 sum	200.000	200.000		
	Sti	Grus	64 m2	250	16.000		
	'Slængebænk' - belægning	Træ	9 m2	5.000	45.000		
	'Slængebænk' - bænke	Træ	1 stk	10.000	10.000		
	'Tarzanbane'	Træ	2 stk	30.000	60.000		
	'Formidlingsrummet' - Vandkikkert		1 stk	150.000	150.000		
	'Mødestedet' - belægning	Træ	32 m2	5.000	160.000		
	'Mødestedet' - bænke/ophold, rund	Træ	1 stk	35.000	35.000		
	Banken i alt					2.240.000	
Den blå station	Boardwalk	Træ	298 m2	8.000	2.384.000		
	En "vandklub" for hele byen	Grus	129 m2	250	32.250		
	Parkering incl. bundopbygning	Asfalt	490 m2	450	220.500		
	Anløbet, rampe og flydebro	Træ	1 stk	200.000	200.000		
	'Fællesbænk' - belægning	Træ	19 m2	5.000	95.000		
	'Fællesbænk' - bænke	Træ	4 stk	10.000	40.000		
	Grejbank, skurbygning i træ, anslået størrelse 60 m2		1 sum	200.000	200.000		
	Toiletbygning		1 sum	300.000	300.000		
	Grovkøkken		1 sum	150.000	150.000		
	Den blå station i alt					3.621.750	
	Vådengen	Boardwalk	Træ	195 m2	8.000	1.560.000	
Et krible-krable-å-laboratorie		'Fællesbænk' - belægning	Træ	19 m2	5.000	95.000	
		'Fællesbænk' - bænke	Træ	4 stk	10.000	40.000	
		'Unge-zonen' - belægning	Træ	15 m2	5.000	75.000	
		'Unge-zonen' - bænke, rund	Træ	1 stk	35.000	35.000	
		'Soltrappen'	Træ	160 m2	12.000	1.920.000	
		'Formidlingsrummet' - belægning		114 m2	12.000	1.368.000	
		'Formidlingsrummet' - Bænke	Træ	2 stk	10.000	20.000	
Vådengen i alt					5.115.000		
Tippen	Boardwalk	Træ	185 m2	8.000	1.480.000		
	Vores vildsomme hemmelighed	Grus	100 m2	250	25.000		
		Shelters	Træ	3 stk	150.000	450.000	
		Bro	Træ	57 m2	10.000	570.000	
		Udsigtstårnet	Træ	1 stk	300.000	300.000	
Tippen i alt					2.825.000		
Samtlige anlægsarbejder i alt					18.407.250		
	UFO pga tidlig projektfase		20 %		3.681.450		
	Usikkerhedsfaktor ift. prisudvikling		10 %		1.840.725		
	Geoteknisk undersøgelse		1 sum	30.000	30.000		
	Landinspektøropmåling		1 sum	20.000	20.000		
Anlægsomkostninger excl. rådgiverhonorar					23.979.425		
Anlægsomkostninger ekskl. Moms og Inkl. rådgiverhonorar					27.576.339		

For ovenstående overslag er følgende forudsætninger:

- at udgift til geotekniske undersøgelser er estimeret
- at udgift til landinspektøropmåling er estimeret
- at der ikke er behov for bortkørsel af jord
- at der ikke er omkostninger til håndtering af evt. jordforurening
- at der ikke udsås frøblandinger, men græs og urter fremspirer af den eksisterende frøbank
- at forsyning af el og vand ikke er medtaget

Proces

Udarbejdet af
LYTT Architecture
for Norddjurs Kommune
2022

